

1. De Opstandingskerk als teken van hoop

In de toren van de Opstandingskerk is een bijzondere hoeksteen gemetseld: een steen uit de verwoeste Laurenskerk. Dat is héél kenmerkend. Want Rotterdam ligt na de Tweede Wereldoorlog in puin. Maar na de oorlog wordt de stad weer opgebouwd. En dat geldt ook voor deze wijk. Eerst staat hier op het Lisperplein een houten kapel, geschonken door Zwitserland, de Helvetiakapel. Maar al snel zijn er plannen voor een nieuwe kerk. Een groot gebouw, met veel zalen, prachtig gelegen aan de vijver. De architect, J.C. Meischke, heeft zich laten inspireren door het stadhuis van Stockholm, in Zweden. De kerk heet 'Opstandingskerk'. Wat een prachtige naam, een toepasselijke naam voor een kerk die wordt gebouwd in de periode van de wederopbouw. Na de dood is er weer opstanding. Zoals Jezus Christus uit de doden is opgestaan, zo mag ook Zijn gemeente met Hem opstaan in een nieuw leven. En de kerk straalt dat ook uit naar de buurt, naar de stad: 'Mensen, er is hoop! ook voor een verwoeste stad! Er is hoop, voor mensen met oorlogstrauma's. Er is hoop, want Christus is opgestaan!' Als je om de kerk heen loopt, zie je dat boven elk raam een kruisje is aangebracht. Als wij de wereld in kijken, dan zien we vaak het kruis. Dan zie je de nood, dan zie je de zorgen, de ellende, de ziekte en de dood. Maar als je omhoog kijkt, naar de toren, dan zie je bovenop die toren een kroon. Het is de kroon van de Overwinnaar, de kroon van Christus. Zoals we dat lezen in Hebreëen 2: 9: 'Maar wij zien Jezus, met heerlijkheid en eer gekroond!' In feite is de hele kerk één groot teken van hoop, één grote vingerwijzing naar de God die leeft, en die toekomst geeft. De kerk laat het ook zien: verwacht het niet van mensen, ook niet van mensen die keihard bouwen aan een nieuwe stad. Nee, Jezus zegt: 'IK ben de Opstanding!' Zoek het leven bij Hem! Hij is de sleutel naar de toekomst, niemand anders!

2. Wat maakt een plek tot een huis van God?

Zo werd hier een huis voor God gebouwd, een heilige plek. Maar je kunt je afvragen: wat maakt nu een plek tot een heilige plek? Wat maakt een gebouw tot een Godshuis, een huis van God? Met die vraag gaan we naar Jakob, in Genesis 28. Want Jakob wordt op een ochtend wakker, helemaal verbaasd en verwonderd, en hij zegt dan: 'Hoe ontzagwekkend is deze plaats! Dit is niets anders dan het huis van God en de poort van de hemel.' Wat is er gebeurd? Waarom komt hij tot die uitspraak? Wat is de situatie? Jakob is op de vlucht. Voor zijn broer Ezau, voor de wraak van Ezau. Ja, de zegen van de eerstgeboren zoon, die heeft Jakob meegekregen, maar het is een gestolen zegen. En van diefstal word je niet gelukkig. Jakob is eenzaam. Weg ouderlijk huis. Weg vertrouwde omgeving, weg moeder, weg vader, weg veiligheid, weg rust. En dan: op weg naar een ver land, op weg naar een vreemde stad, op weg naar onbekende familie, op weg naar een onzekere toekomst. Zal hij ooit nog hier terugkomen? Of is hij voorgoed afgesneden van dit land, van zijn hele verleden? Jakob zit hier, of: ligt hier bij de puinhopen van zijn bestaan. De zon gaat onder. Dat zinnetje staat er niet voor niets, in vers 11: 'Hij bereikte de plaats waar hij overnachtte, want de zon was ondergegaan.' De Bijbel is eigenlijk zo'n diep-menselijk boek. Want die ervaring, dat de zon ondergaat, is dat eigenlijk niet een ervaring die wij allemaal kennen? De momenten dat je afscheid moet nemen van iets wat je dierbaar was. Je hebt opeens het gevoel dat je er helemaal alleen voor staat. Je wil je vastklampen aan wat is geweest, maar je kunt niet meer terug. En de toekomst vóór je? Die is onzeker, onbekend, spannend en vreemd. Dat gevoel kan je bekruipen als je van de basisschool afgaat, naar de onbekende middelbare school. Of als je je opleiding afrondt en je begint aan je eerste echte baan. Of je hebt vrienden die gaan verhuizen, en je weet dat je ze gaat missen. Maar het kan ook ingrijpender zijn. Je zaak gaat failliet. Of het gaat niet goed op de werkvloer. Je kunt niet verder in je baan. Of je gezondheid laat je in de steek. Dat van vroeger, dat komt nooit meer terug. En misschien wel het meest ingrijpend, dat zijn de mensen die je ontvallen, mensen die je dierbaar waren, mensen van wie je hield, en nu moet je alleen verder.

Jakob ligt onder de blote hemel. Alleen. Hij heeft altijd geprobeerd om de touwtjes zelf strak in handen te houden. Hij zou het wel regelen allemaal, desnoods met leugen en bedrog. En het lukte ook. Hij wist zijn broer Ezau dat eerstgeboorterecht te ontfutselen, en hij wist van zijn vader Isaäk de zegen van de eerstgeborene te bemachtigen. Maar al die slimmigheid heeft hem niets opgeleverd. Hier ligt hij nu. Een man alleen, onder de nachtelijke hemel. 'Toen droomde hij', staat er in vers 12, 'en zie! Een verrassing! 'Op de aarde was een ladder geplaatst, waarvan de top de hemel raakte. En zie! De engelen van God klommen daarlangs omhoog en omlaag. En zie! De HERE stond boven aan die ladder.' Drie keer 'En zie!' Een driedubbele kreet van verrassing. Wat is dit!? Wat gebeurt er?! De hemel... de hemel is open! Daar gaan engelen, op en neer. En daar is: God Zelf! Er is dus méér dan alleen een donkere sterrenhemel. Er is méér dan eenzaamheid. Er is méér dan een vlucht voor het verleden. Hier is... de HERE! Je kent dat wel, wat er gebeurt als het zonlicht naar binnen schijnt, in een huis, door een kleine kier, door een sleutelgat of een kleine spleet tussen de gordijnen. Dan zie je opeens wat je anders nooit ziet: allemaal stofdeeltjes die door de kamer zweven. Je had nooit verwacht dat die er waren, maar ze zijn er wel. Zo is het hier met Jakob: hij dacht alleen te zijn, maar hij is niet alleen. Hij dacht te slapen onder een gesloten hemel, maar de hemel is open! 'En zie, een ladder... en zie, de engelen van Gods klommen daarlangs omhoog en omlaag.' Zie je dat? Dat is een aparte volgorde, in vers 12. 'Ze klommen omhoog en omlaag'. Dat zou je toch eigenlijk andersom verwachten: dat als de hemel opengaat, dat dan de engelen van God eerst naar beneden komen, en dan weer teruggaan naar boven? Engelen komen toch uit de hemel? Maar zo staat het er niet. Ze 'klommen omhoog en omlaag.' Besef je wat dat betekent? Ze waren er dus al! Ze waren al om Jakob heen. Terwijl hij dacht dat hij in zijn eentje door het gebergte van Kanaän sjouwde, waren rondom hem die dienaren van God, om hem te beschermen, om hem te leiden. En boven hem was de hemel open! De engelen waren er al, en langs die ladder klimmen ze op naar God, en ze dalen weer neer. Er is een open verbinding met de Allerhoogste. Ze nemen alles mee, vreugde en verdriet, blijdschap en zorgen, dankbaarheid en schuldbesef. Steeds weer stuurt God ze terug: er blijft een constante wisselwerking tussen hemel en aarde. En dan gaat de HERE spreken. Wat denk je, wat zou Hij zeggen? Wat verwacht je in deze situatie? Jakob heeft zijn vader bedrogen en zijn broer bestolen. Hij heeft Gods naam misbruikt om zijn leugens kracht bij te zetten. En nu verschijnt hem de HERE. Wat zou God zeggen? Ik kan daar wel wat bij bedenken. 'Ja Jakob, meester Hielenlichter - want dat is wat je naam betekent - daar lig je nou, helemaal alleen. Dat krijg je er nou van, als je Mij niet vertrouwt en zelf met list en bedrog je zaakjes probeert te regelen.' Zou de HERE niet alle redenen hebben om Jakob de mantel uit te vegen? Ik zou toch denken van wel. Maar wat gebeurt er hier? Wat zegt God? Ik kan het bijna niet geloven, wat er staat in vers 13 en 14 en 15. Het is allemaal zegen, één en al belofte! 'Ik ben de HERE, de God van uw vader (uw grootvader) Abraham en de God van Izak; dit land waarop u ligt te slapen, zal Ik u en uw nageslacht geven. Uw nageslacht zal talrijk zijn als het stof van de aarde en u zult zich uitbreiden naar het westen, het oosten, het noorden en het zuiden. In u en uw nageslacht zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.' Dat is toch onvoorstelbaar, eigenlijk? Geen geheven vingertje, geen verwijten, geen dreiging met straf, helemaal niets! Alleen maar beloften! En dan, in vers 15, nóg een keer die verrassing: 'En zie, Ik ben met u, Ik zal u beschermen overal waar u heen zult gaan, en Ik zal u terugbrengen in dit land, want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik gedaan heb wat Ik tot u gesproken heb!' Ik moet je eerlijk zeggen: ik kan daar niet bij, zóveel beloften, zóveel liefde, zóveel zorg voor iemand die pas geleden de naam van God zó heeft misbruikt, iemand die zich zó heeft misdragen. Laat dit maar even diep op je inwerken. Kijk, zó is je God! Hij is een God van genade, Hij gaat door, ondanks onze zonden, alleen vanwege Zijn éigen beloften. God betoont hier onvoorwaardelijk

Zijn liefde aan Jakob. Onvoorwaardelijk! Niet: 'Ik wil wel voor je zorgen, maar...' Nee: volkomen, helemaal! Dát is genade. U en ik, jij en ik, wij mogen, net als Jakob, weten dat de hemel open is. Weet je waarom? Omdat Jezus Zelf in het Nieuwe Testament naar dit verhaal verwijst. We hebben het gelezen: in Johannes 1 zegt Jezus tegen Zijn eerste leerlingen: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u allen: Van nu af zult u de hemel geopend zien en de engelen van God opklimmen en neerdalen op de Zoon des mensen.' Daarmee geeft Jezus ons de sleutel in handen om te begrijpen waarom die hemel open is, en waarom God zo eindeloos liefdevol en genadig kan zijn. Hij, de heilige God, die geen zonde kan zien, Hij treedt Jakob tegemoet met intense liefde en zonder enig verwijt. Want God weet al dat Zijn Zoon, later in de geschiedenis, zal sterven ook voor de zonden van Jakob. Door Jezus is de hemel open, en daarom is die hemel open voor iedereen die bij Hem hoort, voor iedereen die in Hem gelooft. En dat is de vraag waar álles om draait, ook op deze dag. Het draait niet om een kerkgebouw, nee, het draait om Jezus: 'IK ben de Opstanding'. Vertrouw je echt op Jezus? Leg je werkelijk je leven in Zijn hand, of probeer je het toch zélf allemaal wat te regelen, net als Jakob? Durf je los te laten, of blijf je krampachtig je leven vasthouden? Durf je echt Jezus te vertrouwen?

3. Waar God spreekt door Jezus, daar is Gods huis

Waar gaat de hemel open? Waar krijg je verbinding met God? De hemel gaat open *boven Jezus*. Ik las een mooie uitspraak over die Jakobs ladder. Er stond: 'Die ladder naar de hemel is net de slinger van een klok: van boven vast, en van onder beweegt hij mee, overal waar je gaat of staat.' Waar God spreekt, en waar mensen Zijn stem horen, daar is Zijn huis. Daar is de poort naar de hemel. En God spreekt door Zijn Zoon, door Jezus. Jezus wordt het Woord van God genoemd, in Johannes 1: 'Het Woord was bij God en het Woord was God'. Het huis van God, dat is de plek waar het woord van God mensen bereikt. En waar mensen mogen reageren op dat Woord door gebed, en door de lofprijzing. Hoe is dat in Genesis 28? Hoe reageert Jakob? Jakob is intens verwonderd en vervuld met diep ontzag. Vers 16: 'Werkelijk, de HERE is op deze plaats, en ik heb het niet geweten.' God bleek verrassend dichtbij. Wat een bemoediging! Wat een steun in de rug! Zó kan hij weer verder, de onbekende toekomst tegemoet. Zo is het ook nu! Hoe meer je ontdekt van wie God is, hoe meer je gaat zien van Zijn liefde voor jou, hoe meer je vervuld raakt met diepe verwondering en heilig ontzag. De hemelse Vader bemoedigt ons in Zijn huis om verder te gaan, hoe onbekend ook de dag van morgen is. Voordat Jakob weggaat, doet hij nog een paar dingen. Hij zet de platte steen, die hij onder zijn hoofd had gehad, rechtop en giet er olie overheen. De plaats geeft hij een nieuwe naam: Bethel, Huis van God. En hij doet nog iets: hij doet een gelofte. 'Als God inderdaad met mij zal zijn en alles zal doen wat Hij mij beloofd heeft, dan zal de HERE mij tot een God zijn.' Oftewel: dan zal ik nooit meer een ander kiezen. 'Deze plaats, Bethel, zal altijd aan U gewijd zijn, en ik zal U van alles zeker het tiende deel geven.' Daarmee zegt Jakob: 'Door van alles 10 % aan U te geven zal ik laten zien dat de dingen niet van mijzelf zijn, niet mijn eigendom, maar Uw eigendom.' Jakob doet belijdenis. Heel voorzichtig, met een heleboel keer 'als'. 'Als ik veilig terugkom, en als... als... als...', ja, dan zal de HERE mij tot een God zijn.' Een heleboel voorwaarden, in reactie op de onvoorwaardelijke liefde van God. Maar tóch is het een gelofte. Het begin is er. Niet de straf van God, maar de liefde van God heeft iets in Jakob wakker gemaakt. Misschien moet ook in jouw leven het vertrouwen groeien. Misschien is het nu nog heel klein. Maar God is de levende God, en Hij spreekt. Gelukkig niet alleen in een kerkgebouw. Overal waar Jezus ons tegemoet komt, daar is de hemel open. Daar is een huis van God. Maar het is de ervaring van veel mensen dat juist in een kerk de stem van God tot je kan komen. Na de strenge lockdown van vorige jaar kwamen mensen hier in de kerk die tegen mij zeiden: 'Ik vind het zo bijzonder om hier weer te mogen zijn. Dat maakt me emotioneel, om hier de kerk binnen te komen, na al die maanden.' De plek waar God tot je hart heeft gesproken, blijft een bijzondere plek. Jakob zet niet voor niets die steen rechtop en noemt de plaats Bethel, Huis van God.

4. Een huis waar het altijd Pinksteren is

Daarom is een kerk een bijzondere plek. Niet vanwege de stenen, niet omdat er magische kracht in het gebouw zou zitten. Het is gewoon een gebouw. Maar een kerk wordt een bijzondere plek, als God daar tot je ziel heeft gesproken. Daarom kun je van zo'n gebouw gaan houden. In de jaren '90 stond deze kerk op de nominatie om afgestoten te worden. De Hervormde Gemeente werd steeds kleiner, en elk jaar werden de verliezen groter. De Prinsekerk zou ook worden afgestoten, twee gebouwen tegelijk. Misschien zouden ze afgebroken worden, misschien omgebouwd tot een appartementencomplex. Toen was er een zakenman, die van die twee gebouwen hield, en hij zei: 'Ik koop die twee kerken, en ik breng ze onder in een stichting. Dan kunnen de erediensten doorgaan, in allebei die kerken, want de Hervormde Gemeente kan de kerken huren van de stichting.' Waarom deed die man dat? Hij gaf zelf de reden: 'Er kan een tijd komen, dat ze weer nodig zijn.' Die man leeft niet meer, maar hij heeft helemaal gelijk gekregen. De gebouwen zijn zéker nodig. Elke zondag komen er ongeveer 800 mensen in één van die twee gebouwen. Deze kerk is de thuisbasis van ons als wijkgemeente De Samaritaan, maar ook van de pinkstergemeente Alpha en Omega en van een kleine Braziliaanse gemeente. In de Prinsekerk zijn ook drie gemeenten. 'Er kan een tijd komen, dat ze weer nodig zijn.' God heeft gegeven, dat die tijd is aangebroken. Hij is de levende God! Die zakenman heeft de kerk wel gered, maar sinds die tijd is er erg veel achterstallig onderhoud ontstaan. Soms, als ik rond de kerk loopt, dan vliegt het me aan: al die kozijnen die kuisverrot zijn. De klokken die niet meer geluid mogen worden omdat het frame helemaal verroest is en de klokken anders misschien wel naar beneden komen. Overal enkel glas, waardoor de warmte naar buiten vliegt. En toch... als ik dan om die kerk heen loop, dan moet ik denken aan een verhaal wat me altijd weer raakt. Met dat verhaal ga ik afsluiten vanmorgen. Ik hoorde het verhaal van Arnold van Heusden. Eind jaren '60 werkte hij voor Youth for Christ. En samen met een paar mensen zochten ze in die tijd een boot, of een auto, om te kunnen gebruiken in het evangelisatiewerk. Ze vonden toen bij Lobith een oude klipperaaik, die klaar lag om gesloopt te worden. De eigenaars, dat was het echtpaar Duizendstra. Hun zoon werkte op een werf in Lobith, en hij had de motor er al uit laten halen, dat was een gloeikopdiesel, een mooi ding. Het schip lag er nog. En verkopen? Ach ja, dat wilde Duizendstra wel, waarom niet? 3000 gulden. Met een sleepboot werd het ding naar Vreeswijk gesleept, en daar bleek, op de werf, dat je met een stalen duimstok zó door de romp heen kon prikken. Maar Duizendstra jr. was heel schappelijk, en hij liet alles repareren, dat viel allemaal onder die 3000 gulden. Vervolgens kwam de klipperaaik in Utrecht te liggen, aan de Muntkade, en wat werd de naam van het schip: 'Kruis of Munt?' Want je moet een keuze maken, zeiden ze bij Youth for Christ. Een jaar lang werd eraan gewerkt, en toen werd het schip in gebruik genomen. 200 jongeren waren er, en burgemeester De Ranitz van Utrecht verrichtte de opening. Bij die opening was ook het bejaarde echtpaar Duizendstra. En daar, toen het gerepareerde schip in gebruik werd genomen, zeiden zij: 'Wij hebben op dit schip gevaren. Wij hebben er ons brood verdiend. Zes kinderen hebben we gekregen, dat was krap, in het vooronder en het achteronder. Dit schip was een deel van ons leven. En toen we van boord gingen, toen hebben we God gedankt, voor al die jaren, en we hebben gebeden: 'Here God, wilt U dit schip nog één keer gebruiken.' En wat gebeurde er, na die ingebruikname? God, uit de hemel, hoorde dat gebed. En veel, heel veel jongeren hebben op dat schip Jezus Christus gevonden. De Libelle, het vrouwenblad Libelle schreef erover, begin jaren '70, over jongeren die in hun eigen taal hoorden hoe goed God is. En boven het artikel stond: 'De boot waar het altijd Pinksteren is.' Als ik dan om die kerk heen loop, en ik zie de klokken die niet meer mogen luiden, en ik zie de verrotte kozijnen, dan bid ik: 'Here God, gebruik deze kerk nog één keer. Of liever: gebruik deze kerk nog vaak en lang.' En het gebed wordt al verhoord. Er zijn al mensen bezig met plannen om de kerk op te knappen. Maar het allerbelangrijkste dat is: dat God Zelf spreekt. Door Zijn Woord. Dat Hij ons wil ontmoeten in Jezus Christus. dat dit een huis van God mag zijn, een huis waar het altijd Pinksteren is. Amen.